

Praktijkvoorbeeld

GYMNASIUM CELEANUM

Minder prestatiedruk door beperkte cijferinzage voor ouders

Het Gymnasium Ceeleum in Zwolle besloot vorig schooljaar de cijferinzage in Magister gedeeltelijk dicht te zetten voor ouders. Waar ouders voorheen altijd en overal cijfers konden inzien, kan dat nu alleen nog rondom de toetsweken. De school hoopt hiermee dat ouders en leerlingen vaker het gesprek met elkaar aangaan over cijfers.

Op het Gymnasium Ceeleum vinden veel leerlingen en hun ouders hoge cijfers belangrijk. Rector Antoon Boks vertelt dat dat onder andere komt omdat het een gymnasium is. "We hebben kritische leerlingen en ouders, dat is leuk, maar het zorgt er ook voor dat leerlingen - én hun ouders - hoge eisen aan zichzelf stellen. Leerlingen ervaren daardoor prestatiedruk. We vinden dat soms te ver gaan. Wij willen dat leerlingen hier gewoon fijn naar school gaan, ongeacht de cijfers die ze halen. Naar het gymnasium gaan is op zich al een prestatie."

Het feit dat er voorheen elk moment een cijfer binnen kon komen, zowel bij ouders als leerlingen, leidde tot extra stress. De school merkte dat sommige ouders bovenop de cijfers zaten, wat nog meer druk gaf. "We hadden eens een leerling die een appje kreeg van een

ouder over een cijfer, terwijl die leerling zelf het cijfer nog niet had gezien. Dat vonden we niet kunnen."

Prestatiedruk aanpakken

De prestatiedruk aanpakken is een prioriteit van de school. Eerder had de school al als regel ingevoerd dat docenten alleen cijfers tussen 8.00 en 17.00 uur op schooldagen mochten invoeren. Ook heeft de school de cum laude overgangsregeling afgeschaft die voor extra druk zorgde. Antoon: "Leerlingen konden cum laude overgaan naar het volgende jaar. Op den duur kregen we mailtjes van ouders omdat hun kind een zes had voor gymnastiek en daardoor niet cum laude overging." Daarnaast vermindert de school ook het aantal toetsen per jaar. "Vorig jaar zijn we begonnen met het stellen van limieten aan het aantal toetsen per vak in de onderbouw."

Klankbordavond

In aanvulling op de eerdere stappen, besloot het Gymnasium Ceeleum begin 2025 de cijfers in Magister gedeeltelijk dicht te zetten voor ouders. Antoon: "Twee keer per jaar organiseren we een klankbordavond met ouders, zodat we ideeën bij hen kunnen polsen. Daar hebben we dit plan eerst voorgelegd. Bijna alle aanwezigen reageerden enthousiast. We besloten daarom, in overleg met de medezeggenschapsraad, er een pilot voor de hele school van te maken."

"Twee keer per jaar organiseren we een klankbordavond met ouders, zodat we ideeën bij ouders kunnen polsen"

Beperkte cijferinzage voor ouders én leerlingen

Waar ouders voorheen altijd en overal inzage hadden in cijfers, werd dat vanaf januari 2025 teruggebracht naar vier keer per jaar. Namelijk ná de toetsweek, een week nadat de leerlingen zelf de cijfers ontvangen. Antoon: "Dit biedt leerlingen de ruimte om eerst zelf het gesprek aan te gaan met hun ouders. Wij vinden dat leerlingen de vrijheid en verantwoordelijkheid moeten hebben om zelf een moment te kiezen om cijfers te delen met ouders. Dat wanneer je een onvoldoende hebt gehaald, je bijvoorbeeld nog even wacht met het te vertellen tot je weer een voldoende hebt. Dat geeft de leerling meer eigenaarschap wat de druk kan verlichten."

Ook voor leerlingen bracht de pilot veranderingen met zich mee: leerlingen kregen in de toetsweek geen cijferinzage meer. "Cijfers in de toetsweek kunnen de motivatie beïnvloeden. Een goed cijfer kan je vertrouwen geven, maar met een slecht cijfer kan de moed je in de schoenen zakken. Bovendien ervaren leerlingen al veel stress in een toetsweek, dat willen we niet nog meer aanjagen door nieuwe cijfers te publiceren. Sommige leerlingen vinden dit lastig,

want voorheen konden ze aan de hand van hun cijfers berekenen wat voor cijfer ze moesten halen om op een bepaald gemiddelde uit te komen. Dat leverde weer extra druk op. Daar wilden we vanaf"

Evaluatie

Na de meivakantie evalueerde de school de pilot middels [een uitgebreide vragenlijst](#) onder leerlingen en ouders. Antoon vertelt dat daar wisselende reacties uitkwamen. "Een deel van de ouders en leerlingen vindt het prettig, een ander deel niet. De school is wat dat betreft een afspiegeling van de samenleving: zoveel mensen, zoveel verschillen." In de evaluatie valt te lezen dat sommige leerlingen en ouders het betuttelend vinden. Zij vinden dat ze ten alle tijden het recht hebben om alle leerresultaten in te zien. Anderen zien daarentegen dat het voor minder stress zorgt en zijn voorstander van het nieuwe beleid. De evaluatie heeft de school besproken op een klankbordavond. "Dat is helpend, want ouders horen dan van andere ouders die een andere mening hebben. Dan snappen ouders beter dat het voor een school lastig is om dit soort keuzes weloverwogen te maken. Er is niet één goede manier."

Aanpassingen

Naar aanleiding van de evaluatie heeft de school enkele aanpassingen gedaan in de cijferinzage voor het nieuwe schooljaar. "Ouders kunnen niet alleen ná de toetsweek de cijfers inzien, maar ook de week voorafgaand aan de toetsweek. Zo kunnen ouders meedenken met hun kind in de voorbereiding op de toetsweek. In de toekomst hoop ik dat het mogelijk is om ouders enkel inzage te geven in het gemiddelde cijfer voor een vak, maar dat is technisch gezien nog niet mogelijk in Magister."

"Leerlingen moeten de vrijheid en verantwoordelijkheid hebben om zelf te besluiten om iets te vertellen aan de ouders."

Meer rust door vast publicatiemoment

Voor leerlingen gaat de school in Magister werken met een vast publicatiemoment per dag: iedere schooldag om 16.30 uur. Uitzondering daarop vormen de toetsweken, dan is cijferinzage alleen mogelijk op vrijdag om 16.30 uur én aan het einde van de toetsweek. Antoon: "Door die vrijdag toe te voegen als extra inzagemoment, tasten leerlingen niet helemaal in het duister tijdens de toetsweek. In die zin komen we tegemoet aan wat naar voren komt uit de evaluatie. Verder gaan we door op de ingezette lijn, want we geloven erin dat dit beter is voor het welzijn van de leerlingen."

Voor leerlingen komt er door de vaste publicatiemomenten hopelijk meer rust. "Voorheen kon je elke dag en elk moment een cijfer ontvangen. Mijn eigen kinderen hebben hier ook op school gezeten. Uit ervaring weet ik dat als er 's avonds een cijfer binnenkomt en één leerling heeft dat door, tien minuten later alle leerlingen dat weten. Er zit nooit rust op. Ik gun iedereen dat het normaler wordt dat je daar niet altijd mee bezig hoeft te zijn."

Actievere rol voor mentor

Volgens Antoon is het belangrijk om te realiseren dat mentoren zelf aan zet zijn om actiever te communiceren richting ouders. "Wanneer een leerling onvoldoendes haalt, hebben ouders daar nu minder zicht op. Deels is dat de bedoeling, want we willen de verantwoordelijkheid bij de leerlingen leggen. Maar voor een mentor - of op onze school tutor - kan dat een actievere rol richting de ouders vragen wanneer er sturing nodig is."

Wat doet project Toetsdruk?

Door het organiseren van inspiratiesessies, het opzetten van leernetwerken en ontwikkelgroepen en het geven van trainingen zet het project in op een doordacht toetsbeleid voor scholen. Bij activiteiten worden zowel leerlingen als schoolleiding betrokken. LAKS organiseert voor leerlingen zogenaamde Toetstalks waarin leerlingen de vaardigheden leren om het gesprek in de school aan te knopen over toetscultuur. De VO-raad organiseert bijeenkomsten en legt verbindingen tussen scholen om hen te ondersteunen in het ontwikkelen van een toetscultuur die past bij de eigen school.